

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 29 април 1999 година

относно приемане на третата фаза от схемата за трансевропейското сътрудничество във висшето образование (Темпус III) (2000 – 2006 г.)

(1999/311/ЕО)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаването на Европейската общност, и по-специално член 235 от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет³,

като взе предвид становището на Комитета на регионите⁴,

(1) Като има предвид, че срещата на Европейския съвет в Страсбург на 8 и 9 декември 1989 г. призова Съвета да приеме, на основата на предложението на Комисията, мерки, насочени към даването на възможност на страните от Централна и Източна Европа да вземат участие в програми в областите на образованието и/или обучението, подобни на съществуващите програми в Общността;

(2) Като има предвид, че на 18 декември 1989 г. Съветът прие Регламент (ЕИО) № 3906/89 за икономическа помощ за Република Унгария и Полската народна република⁵ (Програма ФАР), която предоставя помощ за подкрепа на процеса на икономически и социални реформи в централните и източноевропейските страни в области, включващи обучение; като има предвид, че на 25 юни 1996 г. Съветът прие Регламент (Евратом, ЕО) № 1279/96 относно предоставянето на помощ за икономическа реформа и възстановяване в новите независими държави и Монголия (Програма ТАСИС)⁶;

(3) Като има предвид, че на 29 април 1993 г. с Решение 93/246/ЕИО Съветът прие втората фаза на схемата за трансевропейското сътрудничество за висше образование (Темпус II) за период от четири години от 1 юли 1994 г.⁷; като има предвид, че това

¹ ОВ С 270, 29.8.1998 г., стр. 9 и ОВ С 87, 29.3.1999 г., стр. 102.

² ОВ С 98, 9.4.1999 г.

³ ОВ С 40, 15.2.1999 г., стр. 23.

⁴ ОВ С 51, 22.2.1999 г., стр. 86.

⁵ ОВ L 375, 23.12.1989 г., стр. 11. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 753/96, ОВ L 103, 26.4.1996 г., стр. 5).

⁶ ОВ L 165, 4.7.1996 г., стр. 1.

⁷ ОВ L 112, 6.5.1993 г., стр. 34.

решение бе изменено на 21 ноември 1996 г. с Решение 96/663/ЕО⁸ за продължаване до шест години на срока на тази програма (1994 г. - 2000 г.);

(4) Като има предвид, че страните от Централна и Източна Европа, новите независими държави от бившия Съветски съюз и Монголия, които са бенефициенти по програмите ФАР и ТАСИС считат висшето образование и обучение за ключови области за процеса на икономическите и социални реформи;

(5) Като има предвид, че сътрудничеството по висшето образование засилва и задълбочава цялата мрежа от връзки, съществуващи между народите в Европа, откроява общите културни ценности, позволява извършването на ползотворен обмен на виждания и улеснява мултинационалните дейности в научната, културната, художествената, икономическата и социалната сфера;

(6) Като има предвид, че неотдавнашното установяване на Темпус в страни от Централна и Източна Европа, които не са асоциирани, в новите независими държави от бившия Съветски съюз и в Монголия, чиито нужди са по-големи и чиито области са по-обширни, напълно гарантира продължаването на предприетите мерки;

(7) Като има предвид, че Темпус може да има ефективен принос за структурното развитие на висшето образование, включително подобряването на човешките ресурси и професионалните умения, адаптирани към икономическата реформа и като има предвид, че няма друг инструмент за постигането на тази цел;

(8) Като има пред вид, че Темпус може също да има ефективен принос чрез университетите и персонала на университетите за развитието на структурите на публичната администрация и образованието в отговарящите на изискванията страни;

(9) Като има пред вид, че Темпус може да допринесе за възстановяването на сътрудничеството, прекъснато от неотдавнашните събития между съседните региони на Общността и имайки предвид, че това сътрудничество е фактор за мира и стабилността в Европа;

(10) Като има пред вид, че асоциираните страни в предприсъединителната фаза, които са взели участие в Темпус I и Темпус II могат сега, благодарение на натрупания опит, да имат полезен принос, заедно със държавите-членки при подпомагането на държавите партньори, които се присъединиха към програмата на много по-късен етап, да реструктурират системите си за висше образование;

(11) Като има пред вид, че Член 11 на Решение 93/246/ЕИО поставя като условие, че Комисията трябва да направи оценка на изпълнението на програмата Темпус и не по-късно от 30 април 1998 г. да представи предложение за продължение или коригиране на програмата за периода, започващ на 1 юли 2000 г.

(12) Като има пред вид, че компетентните органи в страните от Централна и Източна Европа, новите независими държави от бившия Съветски съюз и Монголия, ползвателите на програмата, структурите, отговорни за нейното организиране в отговарящите на изискванията страни и в Европейската общност и експертите и квалифицираните представители, които изразяват вижданията на университетската общност в Европа, споделят констатациите на доклада за оценка, който удостоверява

⁸ ОВ L 306, 28.11.1996 г., стр. 36.

капацитета на Темпус да даде ефективен принос в отговарящите на изискванията страни за диверсифицирането на образователните възможности и за сътрудничеството между университетите, с което се прокарва пътят за развитието на научното, културното и икономическото и социално сътрудничество;

(13) Като има пред вид, че трябва да бъде предоставена възможност за създаването на ефективна координация между програмата Темпус III и другите програми или дейности на Общността, свързани с аспекти на образованието и/или обучението, насърчавайки по този начин синергията и увеличавайки добавената стойност за всяка от дейностите на Общността;

(14) Като има пред вид, че Договорът не предвижда за вземането на това решение правомощия, различни от тези на член 235; като има пред вид, че са удовлетворени условията за позоваването на този член,

РЕШИ СЛЕДНОТО:

Член 1

Продължителност на програмата Темпус III

Третата фаза от схемата за трансевропейското сътрудничество за висше образование, (наричана по-долу „Темпус III“) се приема с настоящото за период от шест години, считано от 1 юли 2000 г.

Член 2

Страни, които имат право на подкрепа

Темпус III се отнася за страни от Централна и Източна Европа, които не са асоциирани, и които имат право на икономическа помощ по силата на Регламент (ЕИО) № 3906/89 (Програма ФАР)⁹, както и новите независими държави от бившия Съветски съюз и Монголия, посочени в Регламент (Евратом, ЕО) № 1279 (Програма ТАСИС), при условие, че тези програми за помощ бъдат продължени за посочения период. Тези страни са наричани по-долу „страни, които имат право на подкрепа“.

На основата на оценка на конкретната ситуация във всяка страна, Комисията, в съответствие с процедурите по посочения регламент, ще се договори със страните, които имат право на подкрепа дали те ще участват в Темпус III и за характера и условията на тяхното участие в националното планиране на помощта на Общността за социалната и икономическа реформа.

⁹ Понастоящем Албания, Босна и Херцеговина и Бившата югославска република Македония.

Член 3

Участие на асоциираните страни

Действията по Темпус III са открити също за асоциираните страни от Централна и Източна Европа, така че това, което е постигнато по Темпус, може да бъде споделено със съседните страни и с оглед развитие на регионалното и презгранично сътрудничество. Като бяха взети пред вид съответните финансови правила и регламенти, трябва да се насърчава сътрудничеството между проектите на Темпус и Еразмус.

Член 4

Определения

За целите на Темпус III:

- а) „университет” означава общо всички видове образователни заведения и заведения за професионално обучение след средното образование, които предлагат в рамките на висшето образование и обучение, квалификации или дипломи на това ниво, както и да се наричат подобни учреждения;
- б) „индустрия” и „дружества” означава общо всички видове икономическа дейност, независимо от правното положение, самостоятелната стопанска организация, камари на търговията и индустрията и/или техни еквиваленти, професионални асоциации и органи за обучение на институциите и организациите, които са посочени по-горе;
- в) „институция” означава местни и държавни органи, както и органите на социалните партньори и техните органи за обучение.

Всяка държавите-членка или страна, която има право на подкрепа, може да определи какви видове заведения по буква а) могат да участват в Темпус III.

Член 5

Цели

Целта на Темпус III е да насърчава, в съответствие с насоките и главните цели на програмите ФАР и ТАСИС за икономическа и социална реформа, развитието на системите за висшето образование в страните, които имат право на подкрепа чрез възможно най-балансирано сътрудничество с партньорите от всички държави-членки на Общността.

По-специално, Темпус III има за цел да улеснява адаптирането на висшето образование към новите социално-икономически и културни нужди на страните, които имат право на подкрепа, като бъдат разгледани:

- а) въпросите, свързани с разработването и преформулирането на учебните програми в приоритетните области;

- б) реформа на структурите и заведенията на висшето образование и тяхното управление;
- в) развитие на обучение, водещо към квалификации, с оглед на поправянето на недостига от умения на високо ниво, които са необходими в условията на икономическа реформа, особено чрез подобряването и увеличаването на връзките с индустрията;
- г) приносът на висшето образование и обучение за гражданското общество и засилването на демокрацията.

Когато изпълнява целите на Темпус III, Комисията се стреми да се придържа към общата политика на Общността за равните възможности за мъже и жени. Комисията също така се стреми да гарантира, че няма да има групи от граждани, които са изключени или поставени в неблагоприятно положение.

Член 6

Диалог със страните, които имат право на подкрепа

В съответствие с компетентните органи във всяка страна, Комисията ще определи подробните приоритети и цели за ролята на Темпус III в националната стратегия за икономическата и социалната реформа, на основата на целите на програмата и разпоредбите, предвидени в приложението, и по-специално в съответствие с:

а)(i) главните цели на програмата ФАР;

(ii) главните цели на програмата ТАСИС, с конкретна връзка с нейните секторни аспекти;

(б) политиката на всяка страна, която има право на подкрепа, по отношение на икономическата, социалната и образователна реформа;

(в) необходимостта да се постигне подходящ баланс между избраните приоритетни области и ресурсите, които се отпускат на Темпус III.

Член 7

Комитет

1. Комисията прилага Програма Темпус III в съответствие с разпоредбите на приложението на основата на детайлни насоки, които се бъдат приемат ежегодно и след договарянето на подробните цели и приоритети с компетентните органи във всяка избираема страна, както е предвидено в член 6.

2. При изпълнението на тази задача, Комисията се подпомага от комитет, който е съставен от двама представители, които са от всяка държавна-членка, и се председателства от представител на Комисията. Членовете на комитета могат да бъдат подпомагани от експерти и съветници.

По-специално, Комитетът подпомага Комисията при прилагане на схемата, като има предвид целите по член 5 и координира работата си с тази на другите комитети на програми, които са създадени в областта на образованието (Сократ) и обучението (Леонардо).

3. Представителят на Комисията представя на Комитета проекти за мерките във връзка с:

а) общите насоки, които уреждат Темпус III;

б) процедурата за подбор и общите насоки за финансовата помощ на Общността (суми, продължителност и бенефициенти);

в) въпроси, които са свързани с общия баланс на Темпус III, включително разбивката между различните дейности;

г) подробните приоритети и цели, които трябва да бъдат договорени с компетентните органи във всяка страна, която има право на подкрепа;

д) мерките за мониторинг и оценка на Темпус III.

4. Комитетът представя становището си по тези проектомерки в рамките на срока, който председателят определи в зависимост от спешността на въпроса. Становището се приема с мнозинството, което е предвидено в член 148, параграф 2 на Договора, в случая на решения, за които се изисква да бъдат приети от Съвета по предложение на Комисията. Гласовете на представителите на държавите-членки в рамките на комитета са претегляни по начина, предвиден в този член. Председателят не гласува.

Комисията приема мерки, които се прилагат незабавно. Ако обаче тези мерки не са в съответствие със становището на комитета, те незабавно се съобщават от Комисията на Съвета.

В този случай Комисията може да отложи прилагането на мерките, за които е взела решение за период от един месец.

Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство, може да вземе различно решение, в рамките на срока по предходната алинея.

5. Освен това, Комисията може да консултира Комитета по всеки друг въпрос, които се отнася до прилагането на Темпус III, включително годишния доклад.

Представителят на Комисията представя на Комитета проект за мерките, които трябва да бъдат взети. Комитетът представя становището си по този проект, в срока който председателят може да предвиди в зависимост от спешността на въпроса, ако е необходимо чрез подлагането му на гласуване.

Становището се отбелязва в протоколите; освен това всяка държава-членка има право да иска нейната позиция да бъде записана в протоколите.

Комисията отчита в най-голяма степен представеното от Комитета становище. Тя информира Комитета за начина, по който е отчетено неговото становище.

Член 8

Сътрудничество с компетентните органи

1. Комисията си сътрудничи с органите на всяка от страните, които имат право на подкрепа, които са определени и създадени за координиране на отношенията и структурите, необходими за изпълнението на Темпус III, включително разпределянето на средствата, които са отделени от самите страни, които имат право на подкрепа.

2. Освен това, за прилагането на Темпус III, Комисията тясно си сътрудничи с компетентните национални структури, които са определени от държавите-членки. Тя взема съответно предвид, когато е възможно, предприетите в тази връзка двустранни мерки от държавите-членки.

Член 9

Връзки с други действия на Общността

В съответствие с процедурите по член 7, параграф 3 от това решение, и ако е приложимо, в съответствие с процедурата по член 9 от Регламент (ЕИО) № 3906/89 и член 8 от Регламент (Евратом, ЕС № 1279/96, в рамките на лимитите, които са установени от решенията за годишния бюджет, Комисията гарантира съответствието и по целесъобразност, взаимното допълване между Темпус III и други действия на Общността, предприети както в Общността, така и като част от помощта, предоставяна на страните, които имат право на подкрепа, по-специално по отношение на Европейската фондация за обучение.

Член 10

Координация с действията, предприети в страни, които не са членове на Общността

1. Комисията организира подходяща координация с действията, които се предприемат от страни, които не са членове на Общността¹⁰, или от университети или от стопанския сектор в тези страни в същата област както Темпус III, включително, където е приложимо, участие в проекти по Темпус III.

2. Това участие може да бъде под различни форми, включително една или повече от следните:

- участие в проекти по Темпус III на основата на съвместно финансиране,
- използване на наличните възможности по Темпус III за канализиране на действията по взаимния обмен за получаване на двустранно финансиране,
- координация между Темпус III и националните инициативи, които имат същите цели, но които се финансират и управляват отделно,
- взаимен обмен на информация относно всички инициативи, които имат отношение в тази област.

Член 11

¹⁰ Тези страни са членове на групата на 24-те, различни от държавите-членки на Общността, Република Кипър и Малта и асоциираните страни от Централна и Източна Европа, и участието се отнася до проекти със страни от Централна и Източна Европа, които не са асоциираните страни, и имат право на подкрепа по Програмата ФАР.

Годишен доклад

Комисията предоставя на Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет и Комитета за регионите годишен доклад за дейността по Темпус III. Този доклад се предоставя за сведение също на страните, които имат право на подкрепа.

Член 12

Мониторинг и оценка – доклади

В съответствие с процедурата по член 7, параграф 3, Комисията упражнява надзор на мерките за редовен мониторинг и външна оценка на опита, придобит с Темпус III, вземайки предвид конкретните цели на член 5 и националните цели, определени в съответствие с член 6.

Тя представя до 30 април 2004 г. междинен доклад за констатациите от оценката, заедно с предложения за продължаване или коригиране на Темпус за периода, който започва на 1 юли 2006 г.

Комисията представя окончателен доклад не по-късно от 30 юни 2009 г.

Съставено в Люксембург на 29 април 1999 година.

За Съвета:

Президент

W. MUELLER

ПРИЛОЖЕНИЕ

Съвместни европейски проекти

1. Европейската общност предоставя подкрепа за съвместни европейски проекти (СЕП) с максимална продължителност от три години.

СЕП асоциира най-малкото един университет в дадена страна, която има право на подкрепа, един университет от държава-членка и партньорска институция (университет, дружество или институция, както е определено в член 4) в друга държава-членка.

2. Може да бъде предоставена подкрепа за СЕП за дейности, в зависимост от конкретните нужди на съответните институции и в съответствие с установените приоритети, включително:

(i) съвместни действия по образованието и обучението, особено с оглед на разработването и актуализирането на учебни програми, насърчаването на капацитета на университетите за предоставяне на продължаващо образование и преквалификация, разработване на кратки интензивни курсове и разработване на системи за открито и дистанционно обучение, включително информационна и комуникационна технология;

(ii) мерки за реформата и развитието на висшето образование и неговия капацитет, по-специално чрез реструктурирането на управлението на висшите учебни заведения и системи, чрез модернизирането на съществуващите инфраструктури, чрез придобиването на оборудването, необходимо за изпълнението на СЕП и където е приложимо, чрез предоставянето на техническа и финансова помощ на компетентните органи;

(iii) насърчаването на сътрудничеството между университетите, индустрията и институциите, както е определено в член 4 чрез СЕП;

(iv) разработване на мобилност за учители, административен персонал на университетите и студенти по СЕП;

а) предоставят се грантове за преподавателски/административен персонал на университети или на обучаващи във фирмите в държавите-членки за изпълнение на преподавателски/обучаващи задачи за периоди, които са с продължителност не по-голяма от една година в избираеми страни и обратно;

б) предоставят се грантове за преподавателски/административен персонал на университети в страните, които имат право на подкрепа, за преминаване на периоди на преквалификация и усъвършенстване в Европейската общност;

в) предоставят се грантове за студенти до и включително следдипломна квалификация на ниво докторантура, предназначени както за студенти в страните, които имат право на подкрепа, преминаващи през период на обучение в Европейската общност, така и за студенти от Европейската общност, преминаващи през период на обучение в страните, които имат право на подкрепа. Тези грантове, нормално се дават за период от три месеца до една година;

г) предоставят се грантове за студенти, които взимат участие в СЕП с конкретната цел за насърчаването на мобилността, като бъде даден приоритет за студенти, които участват в проекти, за които университетът, който ги изпраща, дава пълно академично признаване за периода на обучението в чужбина;

д) предоставя се подкрепа за периоди за практическо обучение или обучение на място във фирма от един месец до една година, за учители, обучаващи, студенти и аспиранти от страните, които имат право на подкрепа между края на тяхното обучение и започването на първата им работа, така че да могат да преминат през период на практическо обучение във фирмите на Общността и обратно;

(v) дейности за осигуряване на успеха на СЕП, в които участват две или повече страни, които имат право на подкрепа.

Структурни и/или допълнителни мерки

Предоставят се финансова подкрепа за определени структурни и/или допълнителни мерки (по-специално, техническа помощ, семинари, обучения, публикации, информационни дейности) за обезпечаване на целите на програмата, по-специално развитието и реструктурирането на системи на висшето образование в страните, които имат право на подкрепа. По структурните мерки ще бъде предоставена финансова помощ за подпомагане на страните, които имат право на подкрепа, между другото за:

- създаването и засилването на капацитет за стратегическо планиране и институционално развитие на висшите учебни заведения на университетско или факултетско ниво,
- установяването на план за развитие за университети, за да бъдат подпомогнати за изграждането на международни отношения,
- подкрепа за разширяването на действията за трайно сътрудничество, насочени към изпълнението на целите на Темпус,
- подготвяне на национална стратегия в дадена избираема страна за разработването на конкретен аспект на висшето образование.

Индивидуални грантове

В допълнение към мерките по СЕП и структурните и/или допълващи мерки, Европейската общност също ще подкрепя предоставянето на индивидуални грантове на преподаватели, обучаващи, университетски администратори, висши длъжностни лица от министерства, експерти по разработването на планове и други експерти по обучението от страните, които имат право на подкрепа или от Общността за посещения за насърчаването на качеството, развитието и реструктурирането на висшето образование и обучение в страните, които имат право на подкрепа.

Тези посещения, между другото, могат да бъдат в следните области:

- разработване на курсове и учебни материали;

- развитие на персонала, по-специално през периоди за провеждането на опреснителни курсове и практическо обучение на място във фирми,
- задачи, свързани с преподаване и обучение,
- дейности за подкрепа на развитието на висшето образование,
- участие в дейностите на европейските асоциации, по-специално университетски асоциации.

Дейности за подкрепа

1. Комисията получава необходимата техническа помощ за подпомагане на действията, предприети в съответствие с това решение, и за мониторинг на прилагането на Програмата.
2. Предоставя се подкрепа за подходяща външна оценка на Темпус III. Предоставя се подкрепа също така за разпространението във връзка със СЕП, на структурните и/или допълващи мерки и индивидуалната мобилност и за разпространяването на успешните резултати от конкретни проекти на по-ранните етапи от Програмата Темпус.